

Белякова Т. В. Травники у фонді книжкової колекції ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна / Т. В. Белякова // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених, Харків, 22-23 квітня 2015 р. / Харківська державна академія культури. – Харків : ХДАК, 2015. – С. 198-199.

Т. В. Белякова

ТРАВНИКИ У ФОНДІ КНИЖКОВОЇ КОЛЕКЦІЇ ЦНБ ХНУ ІМ. В. Н. КАРАЗИНА.

Рукописні та архівні фонди найбільших бібліотек містять цікаві документи для науково-дослідної роботи фахівців різного профілю. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна (далі ЦНБ) – бібліотека одного з найстаріших університетів Східної Європи. Зібрання рукописних книг та архівних документів ЦНБ налічує 956 одиниць. Це літописи, історичні хроніки, церковна література, конспекти лекцій, офіційні матеріали (укази, розпорядження тощо), інші документи. Хронологічні рамки колекцій рукописів – XII-XX ст. Колекція формувалася з 1805 року – року відкриття університету. Рукописні документи надходили в бібліотеку в якості дарів і пожертвувань, у складі особистих книжкових зібрань, спеціально купувалися для бібліотеки.

Серед рукописів медичної тематики, що зберігаються в даній колекції, цікаві лічебники і травники – давньоруські рукописи, що дають описи рослин, переважно лікарських. Руські травники, лікарські порадики, фармакопеї стали тією базою, на яку згодом обпиралося медичне книговидання. Травники сприяли становленню спеціальної термінології, розробці руських медичних термінів. Травники містять словники назв рослин, хвороб, медичних термінів. Поряд з латинськими, грецькими, німецькими назвами трав і рослин наводяться також руські. Рукописні травники цінні і для вивчення історії мови. Найцінніші з травників – рукописний документ 1534 року «Благопрохладный вертоград

здравию» і лікарський poradnik – рукопис XVIII століття «Изъяснение как болезней так и терминов врачевских особливых».

Рукописи, що зберігаються в ЦНБ, становлять інтерес для вивчення історії медицини та природничих наук, давньоруського мистецтва і мови. Рукописна книга зберігає в собі духовні та матеріальні здобутки багатьох поколінь, що дійшли до наших днів.